

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobkyně: I. Š., nar. X, bytem
k doručování: X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ: 00006963,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, (dále též jen „ČSSZ“),

v řízení o žalobě ze dne 27. 6. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 4. 2024, č. j. X, o
invalidní důchod,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 12. 2023 č.j. X
a ze dne 16. 4. 2024, č. j. X, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadaná rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 12. 2023 č.j. X správní orgán
I. stupně zamítl žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

podmínek dle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 155/1995 Sb.), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město ze dne 21. 11. 2023 je žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 16. 4. 2024, č. j. X, kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že žalobkyně není dle nového posudku o invaliditě vypracovaného lékařem ČSSZ dne 18. 3. 2024 dle § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. invalidní pro invaliditu třetího, ale i nadále druhého stupně, posudkový lékař IPZS potvrdil posudkový závěr lékaře OSSZ ze dne 21. 11. 2023, přičemž zvolil odlišné posudkové kritérium než lékař OSSZ, přesto dospěl ke shodnému závěru, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá druhému stupni invalidity. Ani přezkumem zdravotního stavu nebylo zjištěno funkční postižení takové závažnosti, aby indikovalo vyšší než druhý stupeň invalidity. Zdravotní stav žalobkyně je dostatečně zhodnocen 55 % mírou poklesu pracovní schopnosti, její obtíže odpovídají invalidizujícím vedoucím postižením. Polyartralgie a lumbalgie jsou lehkého rázu, bez významnějšího objektivního, instrumentálního a laboratorního nálezu. Bylo zvoleno posudkové kritérium onemocnění, jímž je žalobkyně nejvíce limitována a k ostatním posudkově významným skutečnostem bylo přihlédnuto volbou taxace, jež byla v tomto případě učiněna v maximální možné míře a z těchto důvodů nebyly shledány medicínské důvody ke změně posudkového závěru.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 27. 6. 2024 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalované. V žalobě žalované vytýkala, že napadené rozhodnutí vychází z posudku o invaliditě ze dne 18. 3. 2024, v němž posudkový lékař dochází bez bližšího rozboru k závěru, že rozhodující příčinou poklesu pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V. položce 3c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, aniž by však uvedl, jak vyhodnotil posudkové hledisko stanovené pro položku 3, kapitoly V., přílohy k vyhlášce v podobě schizofrenie a její vliv na vyjmenované oblasti a dále neuvádí, v kolika oblastech u žalobkyně schizofrenní porucha či porucha s bludy hraje roli, jak takovou oblast případně narušuje a jak se to odráží v pracovním a společenském fungování. V posudku je postižení žalobkyně hodnoceno jako středně těžké, což je v zásadním rozporu s doloženými zprávami i skutečností, že je v pracovní neschopnosti od 20. 9. 2021 do současné doby. Ačkoli jsou v lékařských zprávách MUDr. B. a M. popisovány problémy v pracovních výkonech, posudkový lékař to v posudku nijak nerozebírá, v důsledku čehož není zřejmé, zda a jak bylo toto v hodnocení poklesu pracovní schopnosti zohledněno.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná dne 24. 7. 2024 ve svém vyjádření k žalobě shrnula závěry předcházejících správních řízení, které ji vedly k vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Uvedla, že shromážděné medicínské nálezy pro dovolávanou invaliditu nejvyššího stupně nesvědčí, a je zřejmé, že ani odlišně stanovené dominantní postižení (porucha osobnosti) by nevedlo k očekávanému plnění. Výskyt přidruženého onemocnění žalobkyně žalovaná reflektovala

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

aktivací § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v maximální přípustné výměře. Navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jen „komise“ či „PK MPSV“), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení. Závěrem žalovaná sdělila, že za současného stavu navrhuje soudu zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV.

Vyjádření žalobkyně k posudku PK MPSV ČR

5. Soud ve věci zadal vypracování posudku PK MPSV ČR, jenž byl vypracován dne 27. 9. 2024, s jeho obsahem byli účastníci seznámeni, a i přes možnost danou jim písemně soudem, nevznegli k posudku žádné připomínky a setrvali na svém konkludentně vyjádřeném souhlasu, aby věc byla rozhodnuta bez jednání.

V.

Posouzení věci soudem

6. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
7. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. rozhodnuto bez jednání

VI.

Rozhodnutí soudu

8. Žaloba je důvodná.
9. Žalobkyně namítala s odkazem na obsah lékařských zpráv, jež byly podkladem pro posouzení jejího zdravotního stavu, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen a její pracovní schopnost nebyla správně hodnocena. K tomuto není soud oprávněn se vyjadřovat, protože v této věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení.
10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003–75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 s. ř. s.]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003–54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013–20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010–63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS). V tomto směru soud dále připomíná závěry učiněné NSS v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 Ads 290/2019–24 „Úkolem posudkové komise MPSV, která se zabývá zdravotním stavem žadatele na popud soudu, je pouze hodnotit jeho zdravotní stav podle kritérií stanovených právními předpisy, nikoliv provádět primární klinická zjištění. To je úkolem ošetřujícího lékaře žadatele a lékařů odborných, u nichž se žadatel léčí. Přítomnost žadatele o důchod na jednání posudkové komise by byla nezbytná pouze v případě, pokud by zdravotní dokumentace o jeho zdravotním stavu byla neúplná, některé nálezy nejednoznačné či dokonce rozporné, případně pokud by bylo třeba došetřit některé skutečnosti a komise k tomu od něj potřebovala podrobnější informace, nebo existují-li rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály.“

12. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR – pracoviště v Plzni vypracovala posudek, který byl vypracován po jednání konaném dne 27. 9. 2024 za účasti odborné lékařky z oboru psychiatrie, jemuž žalobkyně nebyla přítomna. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadeného rozhodnutí, tedy ke dni 16. 4. 2024 byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu celkově o 70 %, (lhůta KLP) trvale, vznik ke dni 22. 5. 2023 – psychiatrickým vyšetřením. Posudková komise MPSV uvedla, že není v souladu s posudkovým hodnocením IPZS ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že u žalobkyně se jedná o těžké postižení, častější ataky, mezi nimiž přetrvává závažná reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit je podstatně narušen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % podle kapitoly V, položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Na horní hranici taxace hodnoceno i s přihlédnutím k panickým atakám a povolání. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 3e, neboť se nejedná o zvlášť těžké postižení, časté ataky s funkčně těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %, celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti tak činí 70 %. Výkon výdělečné činnosti pojištěnce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku dnem psychiatrického vyšetření 22. 5. 2023, platnost stanovena trvale vzhledem k charakteru postižení a věku.
13. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

14. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
15. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
16. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne ze dne 11. 12. 2023 č.j. X, kterým správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu pro nesplnění podmínek dle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 155/1995 Sb.) s odůvodněním, že podle posudků vypracovaných ve správním řízení prvního i druhého stupně byla nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.
17. PK MPSV se, jak vyplývá ze shora uvedeného posudku, neztotožnila s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a konstatovala, že se u žalobkyně jedná o těžké postižení, častější ataky, mezi nimiž přetrvává závažná reziduální symptomatika, výkon některých denních aktivit je podstatně narušen. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % podle kapitoly V, položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu se podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 % a celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti činí 70 %, přičemž výkon výdělečné činnosti žalobkyně nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb., šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) uvedeného zákona.
18. Z uvedeného vyplývá, že žaloba byla podána důvodně a soud proto, aniž ve věci nařídil jednání, žalobě v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení dle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobkyně odpovídal třetímu stupni invalidity již ke dni 22. 5. 2023, tedy přede dnem vydání prvostupňového rozhodnutí, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila 70 %, avšak lékařem OSSZ stejně jako i lékařem ČSSZ byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně odpovídající invaliditě druhého stupně.
19. Posudek PK MPSV dle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Soud jej vyhodnotil jako splňující požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, neboť řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Posudek jednak splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále též jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“) a jednak vychází ze vší dostupné zdravotnické dokumentace. V posudku byl popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, které jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, a jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. V řízení před soudem byli účastníci seznámeni se složením posudkové komise a s obsahem posudku, přičemž jeho závěry, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti odpovídající invaliditě prvního stupně nikterak nezpochybnili a na nařízení ústního jednání netrvali.

20. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je dle shora uvedeného posudku PK MPSV invalidní pro invaliditu prvního stupně, a to od 9. 5. 2023, o čemž vydá rozhodnutí, jež bude mimo jiné obsahovat i datum vzniku invalidity. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován i tento rozsudek, když rozhodnutí o přiznání invalidity od uvedeného data by byla vydala žalovaná v případě zjištění již na základě posouzení zdravotního stavu žalobkyně v rámci řízení správního orgánu prvního stupně i v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.

VII.

Náklady řízení

21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalobkyně, jež měla ve věci plný úspěch. Žalobkyni, která ve sporu nebyla právně zastoupena, však žádné náklady řízení nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 29. 10. 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.